

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sermones mediocres sancti Bonaventure de tempore

Bonaventura <Sanctus>

Argentine, 14. III. 1496

Dominica tertia de epistola

urn:nbn:de:hbz:466:1-31133

Sicut habemus exemplū in moyse stante in monte et armis precū z orationū contra amalech spiritualiter pugnante. q̄ pre nimia lassitudine quādoq; manus remittebat. nec sine āminiculo sustentantium se poterat pdu rare. Unde scienduz q̄ magna pars penitētie est deuote z frequēter z cōtinue orare. Unde Isido. de p̄ceptis altioribus monachoz. Dei inquit seruū sine intermissione orare. legere z operari oportet. ne forte mentē ocio deditam. spiritus fornicationis subrepat. cedit enim labori voluptas. animam autem vacantem cito preoccupat. Contuere salomonem. per ocium multis fornicationibus inuolutū. z per fornicationis vicinū in ydolatriam prolapsū. Sunt quidam q̄ calūniantur religiofos. z in electis maculam imponunt. dicētes eos vanos z ociosos. eo q̄ manibus nō laborant. opposites eis apostolū. qui labore manū suarū sustentabatur apud neophitos discipulos. i. Corinth. iij. Tales obrectatores nec tēpora nec loca nec

personas considerant. aliud enim erat in primitiua ecclesia cum paulus manibus laborauit. vt furta et rapinas et lucra iniusta a discipulis neophitis excluderet. z persone erant laicales. quib; artes mechanicę congruebāt. et loca nec claustr; nec silenti; nec studi; deputata. Contra tales calumniatores dicit Jobānes in prologo super Job. Si fiscellam iunco texerem z palmarum folia cōplicarem zc. longa est auctoritas. Amen.

Dominica tertia de epistola.

Ic nos ex

istimet homo vt ministros xpi zc. i. Corinth. iij. Nota quattuor genera ministroz sine dispensatozū christi et eccle. p̄ hos versus. Reges. prepositi. doctores. p̄sbyteriq;. Dispensatores sunt eccleiq; mīstri. Sicut dicit glosa. Sūt boni z mali dispensatores. Boni dispensatores sunt. p̄ q̄rū ministerium puenit ad eternā salutē. zc. r̄io. Igitur bonitas regū z principū

b 4

terre consistit in tribus. videlicet ut sint iusticiam et iudicium diligentes Sapientie. i. Diligite iusticiam qui iudicatis terram. Ps. Honor regis iudicium diligit. Contra de malis et iniquis regnorum et terrarum ministris dicit Sapientie. vi. Quonia cum essetis ministri regni illi non recte iudicastis. neque custodistis legem iusticie. neque secundum voluntatem dei ambulastis etc. Item ut sint pii et clementes. Proverb. xvi. In hilaritate vultus regis vita et clementia illius quasi imber serotinus. et. iij. Regum. xx. Audiuimus quod reges israel clementes sint etc. Contra de impiis et iniquis. Proverb. xxviii. Leo rugiens et versus esuriens princeps impius super populum pauperum. Et eiusdem. xxix. Rex iustus erigit terram suam. et vir auarus destruet eam. Item ut sint bonos iudices terre sue preficientes. Ecclesiasticus. x. Secundum iudicem populi. sic et ministri eius. et qualis rector est ciuitatis. tales et inhabitantes in ea. Et. i. Paralipomenon. vi. Preposuit rex dauid ebromitis asabiam et fratres eius viros fortissimos in cunctis

operibus domini. et in ministerium regis. Asabias iterpretatur colligens vel congregatio domini. et significat bonos prefectos qui congregant domino populum suum per compassionem et pietatem. Contra de oppressoribus et exactoribus populi dei. Isaias. iij. Populum meum exactores sui spoliauerunt. Et Exodum. v. Precepit ergo pharaon prefectis operum et exactoribus populi dicens etc. Bonitas et fidelitas prelatorum et prepositorum ecclesie in ministrando consistit in tribus. scilicet ut sciant propriam domum et familiam regere. scilicet. Thimo. iij. Sue domui bene prepositum. Et post. Si quis autem domui sue preesse nescit. quomodo ecclesie dei diligentiam habebit. Exemplum de hely. i. Regum. ij. Qui non corripuit filios suos quos nouerat indigne agere. et populum dei scandalizare. Ecclesiasticus. xxx. Lacta filium tuum et pauentem te faciet. Iude cum eo et contristabit te. Item ut sciant negociari et lucris animarum intendere. Matth. xxv. Abijt qui quatuor talenta accepit. et operatur

est in eis et lucratus est alia
 quinq; Per quinq; talenta
 quinq; sensus accipiunt de
 quibus lucrum facim⁹. duz
 eos ad edificationem proxi/
 morum et ad dei honorem
 exponimus. Ille vero dam/
 natur qui hanc pecuniaz in/
 sudario ligauit. et d^o accepto
 gratie dono nullum edifica/
 uit. *Glosa.* In sudario pecu/
 niam ligat qui molliter et de/
 licate viuendo. doctrinaz si/
 bi commissam eneruat. di/
 cens. Sufficit mihi vt pro/
 me rationem reddaz. Quid
 enim opus est alijs predica/
 re et de ipis rationem redde/
 re. Item vt sciant res domi/
 ni sui et ecclesie conseruare.
Matth. xiiij. Quoniaz si sci/
 ret paterfamilias qua hora
 fur veniret. vigilaret etc. *Be/
 nesis. xxxj.* Oues tue et capre
 tue steriles non fuerunt. ari/
 etes gregis tui non comedi/
 nec captum a bestia ostendi/
 tibi. ego damnuz omne red/
 debam. quicquid furto pe/
 rierat a me exigebas. Heu ta/
 les non sunt pastores nostri
 temporis. qui pascunt semet/
 ipsos. dilapidant ecclesias. af/
 fligunt subditos et emungunt.
Luce. xij. Et si dixerit seru⁹

ille in corde suo moram fa/
 cit dominus me⁹ etc. *Bo/
 nitas et fidelitas doctorum
 ecclesie in ministrando do/
 ctrinam salutarem. attendi/
 tur circa tria. scilicet vt sane
 sacram doctrinam exponat
 contra hereticos qui sedent
 in cathedra pestilentie. Ps.
 In cathedra pestilentie non
 sedit. quorum doctrina pesti/
 fera est. Ecc. xj. Attende ti/
 bi a pestifero. fabricat enim
 mala ne forte inducat super
 te subsannationem in per/
 petuz. Quales debeant es/
 se doctores dicitur ad Tbi/
 tuz. j. Ut potens sit exhorta/
 ri in doctrina sana. et eos qui
 contradicunt redarguere.
 Item vt pure intendant co/
 tra philosophos. qui sedent
 in cathedra arrogantie. Job
 xxx. Quando procedebam ad
 portam ciuitatis et in platea
 cathedram ponebant mihi
 Quid est in platea cathedraz
 ponere nisi arroganter do/
 cere Deutero. xvij. Prophe/
 ta qui arrogancia depraua/
 tus voluerit loqui in nomi/
 ne meo que ego non prece/
 pi illi vt diceret aut ex nomi/
 ne alienorum deorum iter/
 ficietur. Nomine alienorum*

deorū loquunt. q̄ plus s̄bis
 z rōnibꝫ phicis. puta aristo.
 et platonis vtunt. q̄ dicitis
 sanctorū patrum Hieronymi
 vel Aug^o. Tales a mīsterio
 altarꝫ dñi repellunt. qz tor/
 tū hñt nasum z grandē. Vñ
 Greg^o. in cura pasto. Sunt
 nōnulli q̄ estimari ebetes no/
 lunt. z sepe se in q̄busdā inq̄/
 sitionibꝫ plusq̄ necesse ē exer/
 centes. ex nimia subtilitate
 fallunt. Vñ h̄ subdit. Vel
 grādi vel torto naso. Nasus
 etem grādis z torz. ē discre/
 tiōis subtilitas imoderata.
 q̄ cū plusq̄ decet excrenerit.
 actōis sue rectitudinē s̄fun/
 dit. Itē vt ea faciāt q̄ docēt.
 s̄tra hypocritas q̄ sedēt i ca/
 thedra false iusticie **Matth.**
xxiiij. Dicūt z nō faciūt. Su/
 per cathedrā moysi zc. Bo/
 ni doctores s̄panē salī p̄pter
 intelligētiē discretionē. cini/
 tati supra mōtē posite. p̄pter
 purā intentionē. Lucerne
 sup candelabꝫ posite. p̄pter ex/
 emplī p̄bitionē. **Eccī xxiiij.**
Qui p̄ficit p̄mus scire ipam.
nec inferior iuestigabit eaz.
 Bonitas z fidelitas sacer/
 dotū z mīstroꝝ altarꝫ consi/
 stit in tribꝫ. s. vt sint eruditi.
 vt sciāt p̄plo dei p̄esse. ne si ce

cus cecū ducat zc. **Malach.**
ij. Labia sacerdotis custodi/
 unt scientiam. z le. req. ex ore
 ei^o zc. Sepe em̄ p̄pter igno/
 rantiā sacerdotū p̄ls delin/
 quit z a dño pcutit. **iiiij Reg.**
rvij. Bentes q̄s transtulisti
 z habitare fecisti in ciuitati/
 bus samarie ignorant legiti/
 ma dei terre. z immisit i eos
 dñs leones. z ecce interficiūt
 eos. z p̄cepit rex vt adduce/
 rent illuc vñ de sacerdotibꝫ
 zc. Itē vt sint casti. mūdi z si/
 ne macula tā corpis q̄ anie.
 s. **Daab. iij.** Et elegerunt
 sacerdotes sine macula vo/
 luntatē habētes in lege dei.
 z mundauerūt setā. **Isaie. liij.**
Quidamini qui fertis vasa
dñi. Que vtiq̄ vasa. ipsi sa/
 cerdotes z eoz s̄sciētie sunt
 que semp mūde esse debent
 z ornatē. **Eccī. l.** Quasi vas
 auri solidū ornatū omī lapi/
 de p̄cioso. Quo cōtra de re/
 probis dicit **Tren. iij.** Re/
 putati sunt q̄si vasa testea o/
 pus manuū figuli **P̄s.** Tan/
 q̄ vas figuli cōfringes eos.
 z **Soph. i.** Prophete ei^o ve/
 sani viri infideles. sacerdo/
 tes eius polluerūt sanctū zc
 Item vt sint insti. **P̄s.** Sa/
 cerdotes ei^o induāt iusticia.

Glosa. dicit qd p iusticiã etiã alie virtutes intelligunt. Que em legales p̄rifices in vestibus gerebãt. illa euangelici sacerdotes in cordibz habere debet. P̄t tñ p iusticiã intelligi restrictio auaricie z cupiditatis sacerdotũ. q̄ multã maculã imponit glie iporũ. **Dictee. iij.** Sacerdotes ei⁹ in muneribz docebãt. z p̄bere ei⁹ in muneribz diuãbant. Contra auariciã dicit **Matth. x.** Gratis accepistis gratis date. Amen.

In vigilia natiuitatis christi.

Debit

v ois caro salutare dei. **Luce. iij.**

Cõsuetudo sacre sc̄pture ẽ. dñm nrm ihm xpm appellare salutare di. z h̄ ppter nois sui interpretationẽ. qz ihs saluator seu salutaris interpretat⁹ z qz de⁹ p̄ spẽ multiplicis salutis nre in ipso posuit zõndic yñ s̄. Esse salutare te nostz xpe fatemur. Per te mltipli cis. quia spes est facta salutis. Siquidẽ in incarnatione factus est nob xps salutare renouatiuũ. In passione salutare recõciliatiuũ. In resur-

rectione salutare regeneratiuũ. In die iudicij erit nobis salutare remuneratiuũ. De quibus nihil ad p̄ns. s̄ tñ de salutaris renouatiuo. Igit̄ saluator n̄r p̄ beneficiuz sacratissime incarnationis sue. fact⁹ ẽ nobis salutare renouatiuũ. p̄tra q̄druplicẽ vetustate quã diabol⁹ nob induxerat. z fere totũ gen⁹ humanũ cõsumpserat. **Trenoz. iij.** **Discodie dñi** in nlte qz non sum⁹ cõsumpti. sup. vetustate infirmitatis. impietatis. incredulitatis z mortalitatis. **Ve**tustas infirmitatis ẽ pctm ori ginale. qd a p̄mis pentibz in nos p̄cupiaz trãssulũ ẽ. nec p̄ medicinã nafalẽ v̄ legalẽ tolli poterat. q̄nimo totũ humanũ gen⁹ infecerat. z in vetustate iduxerat. **Tre. iij.** **Ve**tustã fec̄ pellẽ me. z carnẽ m. p̄triuuit ossa m. **Venit** ḡ xps ad sanãdũ z renouãdũ gen⁹ hũanũ. sua mirabiliz ineffabili natitate. z v̄tqz sibi soli nostra renouatio p̄gruebat. q̄ de spũs. p̄cept⁹ z d̄ immaculata h̄gie nat⁹ fuerat. ad ostendẽdum qd ex diuinis z incorruptibilitz sacris nos renasci z renouari opteret. **Uñ** apostolus ad **Titum. iij.** **Appa**